

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม
สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม อาชีพผู้ผลิตเส้นไหม

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม อาชีพผู้ผลิตเส้นไหม

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

“ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ” ถูกพัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการรับรอง “สมรรถนะ” ของกำลังคนตามมาตรฐานอาชีพ

เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ผ่านกระบวนการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อให้บุคลากรได้รับการยอมรับในความรู้ ทักษะ ตลอดจนความสามารถในการประกอบอาชีพ และได้รับ “คุณวุฒิวิชาชีพ” ที่สอดคล้องกับสมรรถนะ ประสบการณ์ และความรู้

และสามารถใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในสายอาชีพของตนเอง โดยคุณวุฒิวิชาชีพนี้จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อกำลังคนของประเทศ

ทั้งที่เป็นผู้ไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับสูงแต่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพและผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาที่ต้องการต่อยอดความก้าวหน้าในอาชีพ

ทั้งนี้ “คุณวุฒิวิชาชีพ” สามารถนำไปเทียบเคียงและเชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิและการรับรองอื่นๆ ทั้งภายในประเทศและระดับสากล

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิชาชีพในการจัดทำมาตรฐานอาชีพ โดยร่วมกับภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อระบุสมรรถนะที่ต้องการเพื่อจัดทำเป็น “มาตรฐานอาชีพ”

อันหมายถึงการกำหนดระดับสมรรถนะของบุคคลในการประกอบอาชีพและกำหนดระดับคุณวุฒิวิชาชีพในการรับรอง โดยคณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ

ได้กำหนดสาขาวิชาชีพในการให้ประกาศนียบัตรคุณวุฒิวิชาชีพไว้ทั้งสิ้น 72 สาขาวิชาชีพ

และสถาบันได้ดำเนินโครงการจัดทำและทบทวนมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพมาแล้วตั้งแต่ปี.ศ. 2556 ถึงปี.ศ. 2564 รวม 51 สาขาวิชาชีพ

ดังนั้นจึงเห็นควรดำเนินโครงการจัดทำและทบทวนมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพในปี.ศ. 2565 เพื่อจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพอื่นๆ เพิ่มเติม

อันจะทำให้มีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สามารถนำไปพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะของตนเอง

ผู้ประกอบการสามารถใช้ประกอบการจ้างงานได้ตรงตามความต้องการ

สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ

และจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศไทยได้ในที่สุด

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิชาชีพในการจัดทำมาตรฐานอาชีพ โดยร่วมกับกลุ่มบุคคลในอาชีพ

และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อระบุสมรรถนะที่ต้องการเพื่อจัดทำเป็น “มาตรฐานอาชีพ”

อันหมายถึงการกำหนดระดับสมรรถนะของบุคคลในการประกอบอาชีพและกำหนดระดับคุณวุฒิวิชาชีพในการรับรอง

และการสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และอาชีพผู้ผลิตเส้นไหม

จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างมาตรฐาน สร้างอาชีพให้กับบุคลากรในประเทศต่อไป

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

อาชีพผู้ผลิตเส้นไหม ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
B1206	บริหารจัดการตลาดและจำหน่ายผลผลิตเส้นไหม
B1207	บริหารจัดการการผลิตเส้นไหม

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ผลิตเส้นไหม ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

มีความสามารถในการปฏิบัติงานผลิตเส้นไหมที่มีรายละเอียดมากขึ้น มีสมรรถนะในการคิดวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ในการผลิตเส้นไหมได้ วางแผนบริหารจัดการ และแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้ ประเมิน พัฒนา ผลผลิต และคุณภาพเส้นไหมได้อย่างต่อเนื่อง มีความเป็นผู้นำ สามารถให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ สอนงาน และกำกับดูแลผู้ร่วมงาน และจัดการการผลิตเส้นไหมให้สามารถส่งมอบงานได้ตามเป้าหมาย

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

- 1. คุณสมบัติของผู้ที่สามารถเข้ารับการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพผู้ผลิตเส้นไหม ระดับ 5 จะต้องมีความรู้ดังนี้
 - 1.1 กลุ่มบุคคลในอาชีพเกษตรกรรม
 - 1.2 มีประสบการณ์ในอาชีพผู้ผลิตเส้นไหมไม่น้อยกว่า 5 ปีอย่างต่อเนื่อง หรือผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ ในอาชีพผู้ผลิตเส้นไหม ระดับ 4 ไม่น้อยกว่า 1 ปี
- 2. การได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ผลิตเส้นไหม ระดับ 5
 - 2.1 ผ่านเกณฑ์การประเมินตามหน่วยสมรรถนะ อาชีพผู้ผลิตเส้นไหม ระดับ 5 จำนวน 2 หน่วยสมรรถนะของคุณวุฒิวิชาชีพนี้

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ที่ปฏิบัติงานผลิตเส้นไหม

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

- B1206 บริหารจัดการตลาดและจำหน่ายผลผลิตเส้นไหม
- B1207 บริหารจัดการการผลิตเส้นไหม

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 16/02/2566

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
ผลิตและพัฒนากาการผลิตพืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่ายในประเทศและแข่งขันได้กับนานาชาติ	10	ปลูกหม่อนให้ได้ผลผลิตใบหม่อนที่มีคุณภาพเพื่อนำไปเลี้ยงไหม แปรรูปไหมและผลิตเส้นไหมเพื่อจำหน่ายขนมอบไหม/รังไหม/เส้นไหมให้ได้คุณภาพมาตรฐาน	B12	ปฏิบัติงานแปรรูปรังไหม และผลิตเส้นไหม บริหารต้นทุน และการตลาดเพื่อการจำหน่ายเส้นไหมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 16/02/2566

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
B12	ปฏิบัติงานแปรรูปรังไหม และผลิตเส้นไหม บริหารต้นทุน และการตลาดเพื่อการจำหน่ายเส้นไหมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	B1206	บริหารจัดการตลาดและจำหน่ายผลผลิตเส้นไหม	B1206 1	มีข้อมูลความต้องการใช้ชนิดเส้นไหมเพียงพอต่อ วางแผนการผลิต
				B1206 2	มีแผนการใช้ระบบขายออนไลน์ เพื่อเพิ่มศักยภาพตลาดเส้นไหม
				B1206 3	สร้างระบบเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตกับผู้ซื้อเส้นไหม
		B1207	บริหารจัดการการผลิตเส้นไหม	B1207 1	มีระบบการดูแล รักษา ซ่อมบำรุงอุปกรณ์การสาวเส้นไหม
				B1207 2	มีรูปแบบการสาวเส้นไหมจากรังไหมสด และรังไหมอบแห้ง

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ B1206
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ บริหารจัดการตลาดและจำหน่ายผลผลิตสินค้าใหม่
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 7318 ช่างงานหัตถกรรมสิ่งทอ เครื่องหนัง และวัสดุที่เกี่ยวข้อง
 ISCO - 08 รหัสอาชีพ 7318 คนกรอเส้นไหม เส้นด้าย
 ISCO - 08 รหัสอาชีพ 7318 คนสาวและบิดเกลียวไหมด้วยมือ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

มีความสามารถในการบริหารจัดการการตลาดและการจำหน่ายผลผลิตสินค้าใหม่ โดยประเมินข้อมูลแนวโน้มและความต้องการของตลาด บริหารจัดการการตลาด มีแผนการขายออนไลน์เพื่อเพิ่มศักยภาพตลาดสินค้าใหม่ สร้างระบบเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตกับผู้ซื้อสินค้าใหม่ และการจัดการแก้ไขปัญหาการตลาด กำกับดูแลผู้ร่วมงาน การปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

อาชีพการเกษตร

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

ISCO - 08 หมวดใหญ่ 7 ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

1. มกษ. 8000-2565 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่องเส้นไหมดิบ เล่ม 1: เส้นไหมไทยสาวมือ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. มกษ. 5900-2565 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่องการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตเส้นไหมดิบ เล่ม 1: เส้นไหมไทยสาวมือ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
B12061 มีข้อมูลความต้องการใช้ชนิดเส้นไหมเพียงพอต่อการวางแผนการผลิต	1. รวบรวมข้อมูลความต้องการใช้ชนิดเส้นไหมได้จากแหล่งซื้อสินค้าใหม่ เพื่อวางระบบเครือข่ายผู้ผลิต-ผู้ซื้อ 2. ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการตลาดเส้นไหมแต่ละชนิดเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการสาวไหมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
B12062 มีแผนการใช้ระบบขายออนไลน์ เพื่อเพิ่มศักยภาพตลาดสินค้าใหม่	1. จัดทำระบบการนำเสนอจำหน่ายผลผลิตสินค้าใหม่ที่มีคุณลักษณะตามคุณภาพมาตรฐานที่ชัดเจน ครบถ้วนเพื่อให้ผู้ซื้อประกอบการค้าตัดสินใจสั่งซื้อสินค้าสินค้าใหม่ผ่านทางออนไลน์ได้อย่างมั่นใจ 2. ระบุแนวทางประชาสัมพันธ์ระบบการขายออนไลน์ไปยังผู้ซื้อสินค้าใหม่ได้ทั่วถึง จัดทำระบบประชาสัมพันธ์ผลผลิตเพื่อการจำหน่ายในช่องทางสารสนเทศอย่างชัดเจนเกี่ยวกับคุณสมบัติของผลผลิตพร้อมภาพเหมือนจริงประกอบ 3. กำหนดข้อมูลการขายที่จำเป็นในระบบขายออนไลน์เพื่อเพิ่มศักยภาพการตลาดสินค้าใหม่ได้ เช่น คำสั่งซื้อ ราคาจำหน่ายสินค้าใหม่ สต็อกสินค้าใหม่ การจัดส่ง สต็อกยอดขายสินค้าใหม่ เป็นต้น	แฟ้มสะสมผลงาน
B12063 สร้างระบบเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตกับผู้ซื้อสินค้าใหม่	1. เตรียมและรวบรวมผลผลิตสินค้าใหม่ให้มีคุณภาพมาตรฐานส่งแหล่งรับซื้อได้ตามความต้องการของตลาด 2. ระบุปัญหาและอุปสรรคในการจำหน่ายสินค้าใหม่ จากผู้ซื้อสินค้าใหม่ไปยังผู้ผลิตได้ และหาแนวทางการแก้ปัญหาที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นได้ 3. มีระบบสารสนเทศเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตกับผู้ซื้อสินค้าใหม่เพื่อ ตัดสินใจในการจำหน่ายผลผลิตสินค้าใหม่ได้	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

1. สามารถอ่านออกเขียนได้
2. มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรกรรม
3. มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งรับซื้อและการจัดจำหน่ายผลผลิตสินค้าใหม่ไปยังแหล่งรับซื้อ

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
1. การติดต่อประสานงานแหล่งรับซื้อผลผลิตสินค้าใหม่
 2. การวิเคราะห์ข้อมูลการตลาดผลผลิตสินค้าใหม่ และวางแผนการผลิตสินค้าใหม่ให้สามารถจำหน่ายให้แหล่งรับซื้อได้
 3. การคำนวณต้นทุนการผลิตทั้งกระบวนการจนได้ผลผลิตสินค้าใหม่ และกำหนดราคาจำหน่ายผลผลิตสินค้าใหม่
 4. การวางแผนการขายออนไลน์สำหรับผลผลิตสินค้าใหม่ไปยังแหล่งรับซื้อ เพื่อเพิ่มศักยภาพการตลาดได้
 5. การทำงานร่วมกับผู้อื่นและติดต่อสื่อสารผู้ร่วมงานและกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการรับซื้อสินค้าใหม่
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
1. ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าแต่ละชนิดที่เป็นที่ต้องการของแหล่งซื้อ
 2. ราคาตลาดของสินค้าใหม่ในแต่ละชั้นคุณภาพ
 3. ระบบการขายออนไลน์และแนวทางการวางแผนการขายออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

หลักฐานรับรองปฏิบัติงานด้านการผลิตเส้นไหม (ถ้ามี)

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ใบประกาศนียบัตรที่ผ่านการอบรมด้านการผลิตเส้นไหม หรือในวิชาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ง) วิธีการประเมิน

แฟ้มสะสมผลงาน (เทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ RESK : Recognition of Existing Skills and Knowledge

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. แหล่งตลาดหรือแหล่งรับซื้อเส้นไหม มีทั้งกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหมที่เป็นกลุ่มชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรม และผู้ส่งออกเส้นไหม

การจำหน่ายเส้นไหมอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นเส้นยืน (ที่ได้จากการสาวไหมอุตสาหกรรมและสาวไหมพื้นบ้าน) เส้นพุ่ง (จากการสาวเส้นไหมพื้นบ้าน)

2. วิธีการจำหน่าย อาจเป็นการจำหน่ายตรงไปยังโรงงานอุตสาหกรรมเป็นไปตามพันธสัญญาที่ตกลงระหว่างกัน หรือจำหน่ายผ่านคนกลาง หรือจำหน่ายผ่านงานแสดงสินค้า หรือจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์

3. ระบบการขายออนไลน์ ทำให้สามารถขยายตลาดได้มากขึ้น นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพการจำหน่ายผลผลิตไปยังผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างผู้ซื้อ-ผู้ขาย เกิดการพัฒนาาร่วมกันอย่างลงตัว

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

เจ้าหน้าที่สอบพิจารณาหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมิน ในกระบวนการประเมินเทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ

โดยหลักฐานต้องมีความสอดคล้องตามหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence: UoC) สมรรถนะย่อย (Element of Competence: EoC) และเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria: PC)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ B1207
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ บริหารจัดการการผลิตเส้นไหม
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 7318 ช่างงานหัตถกรรมสิ่งทอ เครื่องหนัง และวัสดุที่เกี่ยวข้อง
 ISCO - 08 รหัสอาชีพ 7318 คนกรอเส้นไหม เส้นด้าย
 ISCO - 08 รหัสอาชีพ 7318 คนสาวและบิดเกลียวไหมด้วยมือ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

มีความสามารถในการวางแผน บริหารจัดการการผลิตเส้นไหมจากโรงไหมสด และรังไหมอบแห้งอย่างเป็นระบบ
 การจัดการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการผลิตเส้นไหมได้ สามารถพัฒนาผลผลิตในการผลิตเส้นไหมได้อย่างต่อเนื่อง มีระบบการดูแล รักษา
 ซ่อมบำรุงอุปกรณ์การสาวเส้นไหม สามารถให้คำแนะนำ และกำกับดูแลผู้ร่วมงาน ประเมินผลปฏิบัติงาน และจัดการผลผลิตเส้นไหมให้สามารถส่งมอบงานได้ตามเป้าหมาย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

อาชีพการเกษตร

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

ISCO - 08 หมวดใหญ่ 7 ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

1. มกษ. 8000-2565 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่องเส้นไหมดิบ เล่ม 1: เส้นไหมไทยสาวมือ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. มกษ. 5900-2565 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่องการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตเส้นไหมดิบ เล่ม 1: เส้นไหมไทยสาวมือ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
B12071 มีระบบการดูแล รักษา ซ่อมบำรุงอุปกรณ์การสาวเส้นไหม	1. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการสาวเส้นไหมตามความต้องการของแหล่งรับซื้อ 2. จัดเตรียมเครื่องสาวไหมชุมชนให้เพียงพอและมีความพร้อมในการสาวไหมตามความต้องการของแหล่งรับซื้อ	แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
B12072 มีรูปแบบการสาวเส้นไหมจากรังไหมสด และรังไหมอบแห้ง	- ควบคุมคุณภาพและเลือกรังไหมสดและรังไหมอบแห้งที่มีคุณภาพสำหรับการผลิตเส้นไหมหรือสาวไหมแบบต่าง ๆ ได้ถูกต้อง - วางแผนปริมาณรังไหมสด และรังไหมอบแห้งและส่งเสริมให้มีการผลิตรังไหมให้เพียงพอต่อการผลิตเส้นไหมตามความต้องการและแนวโน้มของตลาด - วางแผนตารางการผลิตเส้นไหม หรือสาวไหมจากรังไหมสด และรังไหมอบแห้งให้ได้ผลผลิตตามแผนการผลิตที่กำหนด	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

- สามารถอ่านออกเขียนได้
- มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรกรรม
- มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการผลิตเส้นไหมจากรังไหมสด และรังไหมอบแห้ง

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- การวางแผนรังไหมสดและรังไหมอบแห้งให้มีปริมาณเพียงพอต่อการสาวไหม
- การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรที่จำเป็นต่อการสาวเส้นไหมไหมเพียงพอ และพร้อมใช้
- การวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตเส้นไหมเพื่อนำมาปรับปรุงผลผลิตการผลิตเส้นไหม

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- คุณภาพรังไหมสดและรังไหมอบแห้งที่นำมาใช้ในการผลิตเส้นไหม
- ชนิดและลักษณะคุณภาพเส้นไหมแต่ละชนิด แต่ละพันธุ์ที่จะต้องผลิต
- วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรที่จำเป็นในการผลิตเส้นไหมหรือสาวไหม

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

หลักฐานรับรองปฏิบัติงานด้านการผลิตเส้นไหม (ถ้ามี)

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ใบประกาศนียบัตรที่ผ่านการอบรมด้านการผลิตเส้นไหม หรือในวิชาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ง) วิธีการประเมิน

แฟ้มสะสมผลงาน (เทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ RESK : Recognition of Existing Skills and Knowledge

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- รังไหมจะนำมาผลิตเส้นไหมแต่ละรุ่น จะต้องมีความรู้รังไหม ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ.8001 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง รังไหมพันธุ์ไทยสีเหลือง รังไหมที่ใช้ในการสาวไหมแต่ละรุ่น ต้องเป็นพันธุ์เดียวกัน มีขนาดและสีสม่ำเสมอ
- รังไหมที่จะนำไปใช้ในการสาวเส้นไหม มีทั้งรังไหมสด และรังไหมอบแห้ง ต้องแยกสาวและใช้เทคนิคการสาวเส้นไหมให้ถูกต้องและเหมาะสมกับรังไหมแต่ละประเภท เพื่อให้การสาวเส้นไหมมีประสิทธิภาพสูงสุด
- การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตเส้นไหม จะต้องจัดเตรียมให้มีความเหมาะสมกับเส้นไหมมีผลผลิต และเพียงพอ

มีการทดสอบเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการผลิต เช่น เทอร์โมมิเตอร์ เครื่องชั่งน้ำหนัก ตู้อบลมร้อน อุปกรณ์ตรวจหาขนาดเส้นไหม (size detector) ให้สามารถทำงานได้ถูกต้องและแม่นยำ มีการจัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆอย่างเป็นระเบียบหลังการใช้งาน เพื่อสะดวกต่อการนำมาใช้ต่อ และควบคุมเครื่องมือหรืออุปกรณ์การสาวไหมไปใช้ในกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสาวไหม โดยเฉพาะการลอกกาวย้ายมด เพื่อป้องกันคราบสกปรกที่อาจตกค้าง ทำให้เส้นไหมมีสีผิดปกติได้ พื้นที่ปฏิบัติงานผลิตเส้นไหมควรเป็นไปตามที่กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 5900 การปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตเส้นไหมดิบ เล่ม 1: เส้นไหมไทยสาวมือ ดังนี้

มีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม เป็นที่โปร่งและอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และต้องสะอาดไม่เป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรคที่มีผลกระทบต่อรังไหมที่จะนำมาสาวเส้นไหม มีการจัดแบ่งพื้นที่ในแต่ละกระบวนการผลิตให้เป็นสัดส่วน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสิ่งแปลกปลอมและป้องกันความชื้นของเส้นไหม เช่น แยกพื้นที่กระบวนการผลิตแห้ง และเปียก และที่เก็บรักษา

4. คุณภาพเส้นไหมดิบที่ผลิตได้เพื่อนำไปจำหน่าย ควรควบคุมและทดสอบคุณภาพเส้นไหมที่ผลิตให้ได้คุณภาพตามข้อกำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. ตามประเภทเส้นไหมที่ผลิต (มกษ. 8000 เส้นไหมดิบ: เส้นไหมสาวมือ)

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

เจ้าหน้าที่สอบพิจารณาหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมิน ในกระบวนการประเมินเทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ โดยหลักฐานต้องมีความสอดคล้องตามหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence: UoC) สมรรถนะย่อย (Element of Competence: EoC) และเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria: PC)